

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redacțiunea și Administratiunea:
Brasiovu, piața mare Nr. 22. — „Gazeta“ este:
Joi și Dumineca.

Prețulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe șese luni 5 fl., pe trei luni
3 fl. v. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu său
28. franci.

A n u l u X L I

Se prenumera:
la postele c. și r. și pe la dd. corespondenti.

Anunțurile:
un'a serie garmondu 6 cr. și timbru de 30 cr.
v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retrămitu.

Nr. 72.

Dumineca, 22 10 Septembrie

1878.

Incurturi interioare și esteriore.

Brasiovu, 21 Septembrie 1878.

Incurturi in intru și in afara, — acest'a e rezultatul politice de anecsiune a cabinetului austro-ungaru. Din momentul, in care trupele austriace au pusu peciorulu pe pamentulu Bosniei fara de a fi inchiaiatu o conventiune prealabila cu inalt'a Pórta, conformu dispositiunilor clare ale congressului dela Berlinu, monarchi'a noastră s'a espusu la cele mai mari pericole și a ajunsu asia dicendu intre doue focuri. De o parte lupte sangerose și greutate totu mai mari in afara, de alta parte nemultiamiri interioare cu directiunea și rezultatele de pana acuma ale politicei comitelui Andrássy.

Politica ministrului nostru de esterne dupa cumu se arata acuma, a voitu se impace pe toti, se fia cu toti bine și de aceea ea nu a afiatu spriginu in nici o parte. Comitele Andrássy n'a voitu se se strice nici cu Germania și Russia, nici cu Angli'a și Turci'a, din care cauza a remasu isolatu, a ajunsu astfelu intre doue luntre. Andrássy a voitu, că ocupatiunea se fia indreptata in contra slavismului și se vede acuma fația cu nescie efecte cu totul contrarie. Déca, ceea ce abia se póte sperá, armata noastră nu va poté infrange catu mai curendu insurectiunea din Bosni'a și Herzegovin'a, comitele Andrássy — de cumuva va mai remané la carma — se va vedé impinsu inca cu totul in brașiele Russiei.

Situatiunea nu ar' fi atatu de grava și nesigura, déca ocupatiunea s'ar' fi efectuitu in intielegere cu Pórta, cumu a stipulat'o tractatulu dela Berlinu, astfelu inse ne aflamu in conflictu și cu dispositiunile congressului. Ocupatiunea capeta caracterulu unei anecsiuni cu forti'a, care impregiurare póte se fia numai spre avantaju planurilor de anecsiune russesci. Russia se vedu acuma incuragiatu a dice catra comitele Andrássy: Hai se ne intielegemu, voi veti anectá Bosni'a și Herzegovin'a, noi vomu anectá Bulgari'a. Se inchiaiamu dér' o strensa aliantia in contra Turciei.

Se anuncia, ca comitele Siivaloff ar' fi si propusu cabinetului austriacu o asemenea anecsiune paralela. Russia si-au ganditu: lasa se se incurce Austria mai antaiu si apoi mai lesne o vomu puteau-o castigá pentru planurile noastre. Gorceia-coff nu a socotitu reu, déca a socotitu asia. Monarchi'a noastră fiindu foarte angagiata in Bosni'a nu mai dispune peste acea libertate a actiunei cá mai inainte, ba din contra póte se fia silita a cautá aliati tocmai intre aceia, cu cari s'a totu feritu pana acuma a face cauza comuna.

De unu timpu incóce se vorbesce seriosu de o cooperatiune a Austro-Ungariei cu Serbi'a și Muntenegrulu. Foile din Budapest'a s'au scandalisatu de acestu planu inse fara a avé nici cea mai mica indreptatire, ca-ci indata ce s'a vediatu necesitata ostirea austro-ungara a tractá pe „fratii turci“ cu glóntie și srapele din tunurile Uchatius, nu ar' mai avé nici unu intielesu a respinge cooperarea serbiloru și a muntenegreniloru, cari se afla totu in aceea-si situatiune.

„Se ne decidemu odata cu cine mergemu, cu Russia ori cu Angli'a“ — striga oficiosii unguri. Marea intrebare inse este, ca óre mergeva acuma Angli'a cu noi; Russia ne ofere aliantia ei, inse cu ce pretiu? — Greutatele situatiunei esteriore sunt foarte insemnate, ele devinu inse si mai mari prin influinta ce-o au asupra cestiuniloru interioare.

In 16 și 17 l. c. s'a adunatu consiliulu ministerialu comunu la Vien'a sub presiedinti'a Majestatii Sale. Uriasie probleme sunt de resolutu in intru. Inainte de tóte ne trebuiescu érasu bani catu mai curendu, ca-ci cele 60 milioane s'au dusu de multu. Delegatiunile voru fi dér' convocate, se dice, ca la inceputulu lui Novembre, cá se voteze

miliónele trebuintóse. Consiliulu s'a ocupatu si cu calea ferata Sissek-Novu. Monarchulu și ministrulu de resbelu doreau construirea ei neamenata, ministrii unguresci inse au respunsu, ca ei nu potu calcá constitutiunea, dupa care numai cu consimtiementulu legislative se póte dá concessiunea pentru construirea unei cali ferate. Intru aceea comitatulu Somegy declara, ca nu va mai dá ascultare ordineloru ministrului cu privire la recuierarea carutiilor de transportu si ca va cere dela parlamentu cá se puna in stare de acusatune pe ministrulu de interne si pe acel'a alu honvediloru! —

Stimati Cetatiani!

Majestatea S'a regele, cá capu alu armatei, condusu de interesele patriei, a ordonatu si de aceea o parte insemnata a armatei noastre s'a si mobilisatu. Datorinti'a catra rege si patria chiama la arme regimentele noastre, unu numeru insemnatu se si afla pe campulu de lupta in Bosni'a.

Scopulu acestoru miscari inse pretinde mare jertfa de sange, si desi scimu cu totii, cá vitejii nostri considera de cea mai mare gloria a se lupta voinicescu si a muri pe campulu de bataia: totusi cu durere trebuie se ne aducemu aminte de multimea filoru nostri, cari prin caderea loru lasa dupa sine veduve si orfani demni de tóta compatiimirea, se ne cugetamu la multimea cea mare a filoru nostri, cari incarcati de rane zacu in paturi asteptandu vindecarea raneloru loru si in fine se ne fia mila de miile de familii, cari, fiindu hranitorii loru chiamati la óste n'au nici unu sprijinu si lipsite de pana de tóte dílele, tremura in miseria temendu-se de mórtea fómii.

Indurarea publicului este chiamata a ajuta la asemenea necazr ingrozitoru; autoritatile publice, reuniunile, institutele si privatii din tier'a intréga si-au intinsu man'a darnica spre acestu scopu nobilu: municipiulu si orasiulu Brasiovu, cari la atatea ocațiuni au doveditu, cá au in sinutu seu cetatiani plini de patriotismu si semtiu de jertfa, nu se va retrage nici cu asta ocașiune. Toti cetatiani sciu si semtu, ca este datorinti'a neincungiurabila a fiecaruia a da mana de ajutoriu la vindecarea raneloru si necasuriloru produse prin resbelu.

Unu numeru insemnatu de cetatiani din Brasiovu a tienutu o consultare la 1/13 Septembrie a. e. si au alesu unu comitetu pentru ajutorarea ranitiloru si a familiiloru loru.

Subscrisii, cá membrii ai comitetului alesu, se adreséza deci catra voi, stimati cetatiani, cá se binevoiti a contribui fiecare in cerculu seu si dupa puterile sale, ca se usuramu amarulu necazu atatu alu ranitiloru din armata mobilisata, catu si alu familiiloru loru remase fara hrana.

Credemu de prisosu a mai descrie starea celoru ce astépta ajutoriulu: ei sunt copii nostri, fii patriei noastre; sórtea loru cea misera voimu s'o alinamu.

Comitetulu subscrisu a pusu in lucrare o colectiune generala si va arangia si o festivitate populara; se adreséza deci catra toti cetatiani fara deosebire de nationalitate si confessiune, cá se se impartasiésca la amendoua dispositiunile, catu se póte mai numerosi.

Colectiunea generala se esecutéza de subcomitete; éra program'a festivitatii populare se va comunicá priu jurnale si placate.

Cetatiani! Fiacare denariu datu, sterge o lacrima si vindeca o rana.

Se alnamu necazulu celoru ce-si varsa sangele pentru noi si alu celoru ce plangu pe cei caduti!

Brasiovu, in 15 Septembrie 1878.

Carol Adam, Franz Brennerberg, Iosef Dück, Lajos Harmath, Iuonu Lengeru, István Pánczél, Friedrich Philippi, Dr. Nic. Popu, Friedrich Bidely, Iulius v. Roll, Carolu Schnell, Ludovicu Schuster, Emil Tompa locotenentu c. r., Sándor Tompa, Josef Vizy.

Luptele in Bosni'a și Herzegovin'a.

In fine dupa mari si extraordinari perideri a succesu trupelor imperatesci de sub comand'a generalului Zach a ocupá fortaréti'a Bihaci la pólele carei-a s'au fostu desfasuratu unu siru de lupte din cele mai sangerose; cu privire la acest'a se anuntia oficialu dela Vien'a: Generalulu Zach luà in 18 l. c. dupa o bombardare mai indelungata doue forturi construite pe muntele Debeliac'a si respinse atacurile ce le-au facutu insurgentii din foraréti'a si de pe tiermulu dreptu alu riului Unn'a, totodata luà la góna vreo 800 de insurgenti, cari veneau dela Paparovicu spre Balievacu Perderile nostre inca nu sunt constatate mai deaprópe, 5 oficeri au fostu raniti. Grosulu trupelor din corpulu de armata III, care inaintéza peste Doboia a ocupatu Gracanitia unde au afiatu multe arme si munitiune. — Dela Vien'a 19 Septembrie sosi urmatóri'a telegrama oficiala: Fortaréti'a Bihaci a capitulat u astadi. Trupele imperatesci au ocupatu la 4 dupa ameadu fortaréti'a, unde aflara 5 tunuri, arme, multa munitiune intre; militarii regulari turcéschi era si unu oficeriu de statu maioru si mai multi artileristi.

Diariului „Pester Lloyd“ i se scrie din Agram: Foi'a oficiale militara ne pune pe ganduri. Déca coloneli dela regimentele, cari se afla pe campulu de resbelu, sunt pusi in neactivitate seu concediati, atunci necapacitatea loru de-a comandá este vedita. Colonelii dela regimentulu 6 si doi coloneli dela regim. 69 de infanteria au fostu trimisi in concediu si adeca colonelulu Puskár dela alu 6 (Coronini), colonelulu Ferrici dela alu 69, (Iellacici), si colonelulu Biró dela acelasi regim. pensionatu. Asemenea i s'a fostu luat comanda inca de mai inainte colonelului dela reg. 16 de infant. (Vetzlar). Acést'a a fostu o aspra si póte necessaria mesura, despre care nu este la locu a mai vorbi. Destulu de tristu, ca a fostu de lipsa.

Comunicatiunea pe apa intre Brood si Samac a trebuitu se se intrerupa din caus'a atacuriloru ce le faceau insurgentii din di in di cu mai mare cutezantia asupra nailoru austriace. Navigatiunea dela Brood incolo si incóce inca este impreunata cu mari pericole. Ni se impartasiescu, ca insurgentii pusca si asupra corabiiloru, cari pléca seu cari sosescu in Brood, asia incatu corabiile au trebuitu se fia provédute cu nescie intocmiri practice spre aparare in contra glóntieloru. Carmaciulu se afla intr'o casulia facuta de scanduri gróse de stejariu, care numai in partea ce catra cioculu corabiei are o ferestruica; balustradele si paratii corabiei sunt provéduti cu table de feru miscatórie, cari se potu pune la drépt'a seu la stanga dupa cumu cere trebuint'a, dupa cumu merge corabi'a in susu seu in josu. Fara acést'a precautiune ar' fi pe fiacare corabia morti si raniti destui. — La Bihaci s'a luptatu intre altele si regim. de infant. Iellacici 69 compusu totu din Licani voinici si robusti. Acestu regim. a suferitu foarte multu, cu tóte acestea bravii soldati ceru, cá se-i duca earasi catu mai curendu in contra inamicului, spre alu face se simtia superioritatea loru si mani'a ce o au in contra-i. Sciri despre atacuri noue la Bihaci nu ne-au mai venit. Se dice ca-o se se faca unu atacu combinatu.

Din Seraievo 6 Sept. i se scrie diariului „Közvélemény“: Cei condamnati la mórte de catra tribunalulu militariu documentéza o liniste extraordinaria — unii chiaru moru cu bucuria; mai deunadile merse o turcóica la loculu de perdiare, totu cantandu unu canteccu, prin care se glorifica mórtea. Crim'a acestei femei, care esceptionalminte fú imprscata, a fostu, ca a trasu asupr'a unui colonelu unu revolveru, dér' nu l'a nemeritu. Unu altu arestantu s'a rogatu, fiindu sub furci, se-i se concéda cá ulim'a gratia, cá

se si face rogaciunea s'a. I s'a implinitu rogarea si i s'a adusu apa. Elu si-a spalatu mai antaiu faci'a si apoi intorcundu-se spre resaritu, si-a facutu rogatiunea, dupa care fu spendiuratu. Oficiulu gadelui 'lu indeplineau la inceputu soldatii si care de care cerea se fia admisu la acestu postu. Altaeri fu spendiuratu unulu din cei mai insemnati capi de ai insurgentiloru, ag'a Mehemed Dagli'a. S'a constatat, ca densulu a silitu pe locuitorii din tienutulu Seraievului a se redica cu armele, si ca unui Cadiu (primariu), care s'a opusu a lasatu se i se de o suta de betie si pe unu capitanu turcescu, care n'a voitu se comandeze unu batalionu de insurgenti, l'a condamnatu la morde. — Déca turcii moru cu atata bucuria, apoi la acést'a ii imbarbatéza speranti'a, ca ii astépta o respata frumósa in lumea cealalta in sinulu lui Mahomed. Ei moru cu convictiunea, ca s'au jertfitu pentru patri'a si pentru religiunea lor. —

Correspondentulu lui „N. Fr. Presse“ a avutu o convorbire cu comandantele br. Philippovici, despre care relatéza urmatóriele: Comandantulu mi-a spus, ca are firm'a speranti'a, ca in timpu de 4 septemani, va se dica inainte de a sosi timpulu celu reu si frigosu de érna, va deveni stapanu peste partea aceea a terenului, pe care a propusu a-o ocupá inca in anulu acést'a. Indata ce ocuparea va fi seversita, se voru incepe lucrările de administratiune. In privinti'a acést'a va fi de lipsa a se introduce deocamdata unu provisoriu, deóre-ce organismulu administrativu este sguduitu in fundamentulu seu prin insurrectiune si nu se póte reconstrui deodata. Activitatea folositoria in coronata de succedu a municipalitatii din Seraievo a indemnatu pe br. Philippovici a creá deocamdata in tóta tiér'a asemenea reprezentantie comunale autonome, cari se functioneze sub control'a ampliatiloru imperatesci.

La tacsarea impositeloru se voru luá de basa si de aci incolo dijmele. — Justiti'a a stagnatu momentan cu totulu. Deocamdata tóte incusele si aretarile penale vinu inaintea autoritatiloru militare, acestea le dau apoi, incatu adeca nu cadu in competentia tribunalului militariu, reprezentantie comunale spre cercetare; este apoi la rondulu acesteia a propune sentinti'a dupa usulu si legile turcesci penale de pana acuma si autoritatea militara esaminéza apoi sentinti'a, o rectificá eventualminte si o esecuta. In asemenea modu se va practicá justiti'a pretutindinea unde esista reprezentantie comunale si dupa pacificarea provinciiloru pana la crearea de legi noue civile si penale. Comandantii militari voru capeté spre scopulu acést'a functionari dela justitia cá adjutori. Codicele penale ce se va face lesne se va poté conformá celui austriacu, nu va fi asia usioru inse cu codicele civile, care trebuie se fia lucratu cu mai mare precautiune si consideratiune catra dogmele religióse ale mohamedaniloru. Organizarea te'grafeloru si a posteloru in tóta tiér'a se va incepe dupa potintia indata. Cu acést'a sunt insarcinati directorii generali Klar si Kammler, a caror'a sosire se astépta dilnicu in Seraievo.

Cu privire la situatiunea in Bosni'a de ostu i se serie „Corresp. politice“ dela Drin'a 10 Sept.: De eri poporatiunea din Bosni'a de ostu e fórte iritata. La ordinulu „gubernului poporalu“, din Zvorniculu mare toti, cari potu portá arm'a, fora diferintia de confessiune, trebuie se plece la Gracianiti'a. Unu betranu cu numele Huctiaru atitiá „poporulu dreptu credinciosu“ in giamii, spuindui, ca este tramisu dela Sieikul-Islam cu missiunea de a conduce lupt'a in contra necredinciosiloru, si elu va goni pe straini din Bosni'a in 40 de zile. Chiaru profetulu se va luptá pentru moslimi si in curendu elu va vedé minui, pe cari inca nu le-au vediutu nici unu moritoriu. Comisiunei de inrolare, care merge din satu in satu, chiamandu pe ómeni la arme, i se usiréza lucrulu multu prin acést'a. Mohamedanii alérgea cu totii pe tóte cararile din tienutulu Possavinei la Gracianiti'a si intre luptatorii profetului se afla tineri fragedi lenga ómenii cei mai betrani. Numai crestini refusa ici colo a dá ascultare siefiloru insurrectionari. In doue sate rebeliunea crestiniiloru a fostu mai mare. In Dobasiti'a si Miliacu locuiescu vreo 400 ómeni; acestia 'si aprinsera casele si plecara cu tóte vitele in munte. Pop'a dela Dobasiti'a, Stoianu Popovicu, declará micei sale comunitati, ca Christosu nu érta cá chrestinii se se lupte in contra chrestiniiloru ce vinu se-i libereze. De tric'a furiei mohamedaniloru inse ei trebuie se se tiena ascunsi, pana va sosi or'a liberarei. Tienutulu Possavin'a a datu deja unu contingentu de vreo 40,000

luptatori; celu mai mare contingentu ce l'au potutu dá 150,000 locuitori. Adevratu ca Beii 'si dau tóte silintiele. In Zvorniculu mare a fostu numitu comandantu alu artileriei Beiulu Mehemed Boibutovici, cu mare pompa. Acestu optimatu bosniacu a armatu 1400 pe spele sale, elu dispune peste 34 tunuri cu multa munitiune. Insurgentii au construitu fortificatiuni si ocupa fortaréti'a Zvorniculu-mare si redatele cele tari dimpregiuru redicate, ce le redicara serbii in 1875 la Bielin'a . . . Dér' insurrectiunea nu domnesce numai militaricesce ci si-a supusu si administratiunea civila. „Gubernulu obstescu“ numesce si destitue la amploiatu dupa placu. —

Convocarea congressului bisericescu gr.-or.

Escel. S'a Prea santitulu d. Mironu Romanulu arhiepiscopu alu bisericeii ortodoxe in Transilvani'a si metropolitu alu romaniloru greco-orientali din Ungari'a si Transilvani'a, a adressatu catra P. SS. episcopi, catra consistoriile eparchiale, deputatii congressuali, catra clerulu si poporulu din provinci'a metropolitana a scrisóre cercuala convocatória, care o vedemu publicata in fruntea „Telegrafului Romanu“ de Joi: Ea suna asia:

„Conformandu-Ne rescriptului domnului ministru reg. ung. de culte si instructiune publica din 16 Octobre 1877, Nr. 26,156; Noi, in asteptarea resolutiunei prénalte ce Ni-o pusesse acelu rescriptu in vedere, prin literele Nóstre din 8 Octobre 1877, Nr. 161 Metr. amu amanatu deocamdata deschiderea congressului nationalu-bisericescu alu provinciiei Nóstre metropolitane, care prin alte litere ale Nóstre din 20 Septembrie 1877, Nr. 146. Metr. era convocatu la sessiune ordinari'a pe 16 Octobre 1877. Dupace inse de o parte in decursulu unui timpu mai lungu nu au urmatu de susu celea asteptate in treb'a acést'a: ér' de alta parte regularea mai multoru cestiuni si afaceri de interessu comunu pentru intrég'a Nóstra metropolia rechiamá cu urgintia intrunirea congressului nostru nationalu-bisericescu: Noi in contielegere cu consistoriulu Nostru metropolitanu intrunitu in siedintia plenaria, amu aflatu de bine a face de nou in modulu celu mai exactu pasii corespondietori pentru cá congressulu nostru nationalu-bisericescu se se intrunéca in anulu acést'a la timpulu normatu prin statutulu organicu, adeca la 1/13 Octobre in sessiune ordinaria.

„In rondulu acestor'a dér', dupace cu datulu de 17/29 Iuliu a. c. sub Nr. 113. Metr. amu facutu celea corespondietóre pentru a se aduce la prénalt'a cunoscintia a Maiestatiei Sale ces. regesi si apostolice intentionat'a convocare a congressului nostru pe timpulu amintitu. — Noi in conformitate cu dispusetiunile statutului organicu, cari reguléza tienerea congressului, convocamu, si prin acestea dechiamu de convocatu congressulu ordinariu nationalu-bisericescu alu provinciiei Nóstre metropolitane la bisericea parochiala din cetatea Sibiuu, pe Duminec'a ce cade in 1/13 Octobre a. c.; totodata invitamu la acelu pe Preasantiele Sale fratii episcopi diecesani precumu si pe alesii deputati congressuali, reprezentanti, ai clerului si poporului din intrég'a provincia nóstra metropolitana; atragundu si astadata atentiunea respectiviloru la §§-ii 1, 2, 4 si 8 din regulamentulu afaceriloru interne congressuali. . .“

Despartimentulu XXI alu Associatiuei trans.

Comitetulu despartimentului XXI alu „Associatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu“ a tramisu catra toti domnii preoti din acestu despartimentu o invitare, din care estragemu urmatoriele:

Prea stimat domnule! Precumu ve este binecunoscutu, pentru Sighisior'a si tienutu se formá despartimentulu XXI. Dorere, acestu despartimentu (de si acum a dou'a or'a infintiatu in sensulu statuteloru aprobate), pana acumu abia e cunoscutu, poporului nostru, dupa nume. Caus'a principale a acestei impregiurari triste este fara indoiéla, miculu numeru de membri, ce Associatiunea are in aceste parti si greutatea (provenitória de aci) de a formá agenturele comunale, ai caroru membri (conformu §. 23 din regul. med. spre ajung. scop. asoc.) au se fia celu puçinu membri ajutatori ai Asoc. Pentru a se delaturá acestu reu si a se póte formá agenturele amintite in fia care comuna tienatória de acestu despartimentu, inainte de tote este neincungiatu de lipsa a se castigá catu mai multi membri ai Asoc., déca nu fundatori ori ordinari, celu puçinu ajutatori (cari au a respunde numai cate 1 fl. la

anu). Spre acestu scopu subscribulu comitetu Te róga, a indemná pe poporu la partinirea acestei institutiuni salutare si prin urmare, a face, cá catu mai multi se se inseria in lista alaturata, fia cá membri ordinari, fia cá ajutatori.

. . . Si pana atunci te insciintiamu, ca adunarea cercuale a despartimentului nostru se va tiené in Sighisior'a, la 25 Septembrie st. n. a. c. a. m. la 10 óre, in localitatea scólei romane, si Te rogamu cu totu adinsulu se binevoiesci a luá parte in persóna la acesta adunare, dimpreuna cu toti aceia, cari se voru fi inseriu in lista cá membri ai Assoc. Ve rogamu a participá la acesta adunare, cu atatu mai vertosu, ca-ci pe anulu venitoriu (Aug. 1879). Adunarea generale a Associatiunei se va tiené in Sighisior'a si este de a nóstra detorintia a ne ingrigi de bunu timpu si a staruf diu tóte poterile nóstre, cá se fia si la noi primita cu demnitatea receruta. Asemenea vomu avé a ne consultá si asupra infintiarei unei espositiuni de diverse obiecte produse de mana romanesca. Deci obiectele principale ale adunarei nóstre cercuale voru fi:

1. Consultare asup'a mesurelu necesarie pentru inaintarea scopului Associatiunei. — 2. Consultare asup'a charthiei comitetului centrale, in obiectulu infintiarei unei espositiuni. — 3. Pregatirile necesarie pentru primirea adunarei generale a Assoc. pre anulu venitoriu. — 4. Alegerea unui membru alu comitetului desp., in loculu d-lui M. Bransice, care s'a departatu din acestu desp. — 5. Preliminarea speseloru pre a. urm. — 6. Defigerea locului pentru tienerea adunarei cerc. urm.

Cunoscut'a Dtale energia si zelulu doveditu la tóta ocaziunea pentru inaintarea poporului nostru, pe calea culturai, ne este deplina garantia ca nu vei lasá rogarea nostra neimplinita. Éra despre poporulu nostru suntemu convinsi, ca pe langa tote greutatile si lipsele, ce indura, cari le cunóscemu si le suferimu si noi impreuna cu elu — totu-si va dá ascultare binevoitoriului Dtale graiu, si cu bucuria va pune denariulu seu pe altariulu culturai si alu literaturai nostre nationale! Din siedinti'a comitetului desp. XXI. alu Assoc. trne, tienuta in Sighisior'a la 27 Augustu 1878.

Basillu Cernea,
act.

Augustu Horsia,
direct.

Societatea academica romana.

Siedinti'a dela 1 Septembrie. — Se comunica: 1. O scrisóre a preotului Ioanu Vatasianu din Transilvani'a, prin care tramite pentru bibliotec'a Societatii o carte germana de veterinaria din 1598, cerendu pretiulu ei. — Se recomanda comisiunei pentru cercetarea bibliotecai si a colectiuniloru.

2. Trei volume din operile d-lui V. A. Urechia, donate bibliotecai. — Se primescu cu multumire.

3. O adresa a d-lui D. Aug. Laurianu, prin care face cunoscutu, ca traductiunea din Cicerone, cu care a fostu insarcinatu de societate, nu a potutu s'o depuna si cere permissiunea a o face in anulu viitoriu. — Societatea aproba.

4. Patru volume din limb'a rusesca oferite prin d. N. Cretulescu, de d. Alecsandru Tischinine, membru mai multoru societatii sciintifice din Russi'a, pentru bibliotec'a societatii, si anume: a) Econom'i'a rurala, de prof. Ludogovskiy; b) Agricultur'a de prof. Stebout; c) Crescerea animaleloru domestice, de prof. Chernopiatof; d) Technologi'a rurala de d. Fadeef. — Aceste opere se primescu cu placere, recomandandu-se delegatiunei a'i comunicá multumirile societatii; e) O adresa a d-lui Al. Odobescu, prin care comunica, ca, dupa invitarea d-lui ministru alu instructiunei publice, depune la societatea 76 dosare, copriindu respunsurile date de invetiatorii satesci la cestionariulu archeologicu compusu de d-lui si comunicatu invetiatoriloru de catra ministeriu. — Se recomanda sectiunei istorice.

Siedinti'a dela 2 Septembrie. — D. presiedinte I. Ghic'a comunica, ca o persóna de inalta consideratiune in tiéra a adusu la delegatiune unu pachetu, aretandu'i, ca in elu este testamentulu seu misticu, prin care dupa mórtea s'a donéza tóta averea s'a societatii, si ca acelu actu se afla depusu in cass'a de feru a societatii. — Societatea ia actu de acést'a.

D. Sturdz'a arata necesitatea ce este de a se collectioná la bibliotec'a societatii cartile, diariile si difertele publicatiuni contimporane, cari potu se fia utile odata pentru istoria, si esprima desideratulu a se mediuloci se se faca o lege (prin corpurile legiuitórie), prin care se fia obligati toti tipografii si litografii a tramite atatu societatii, catu si celoru doue biblioteci din Bucuresci si Iasi cate doue esemplare, cu portulu scutitu de timbru postalu. — Acestu desideratu este impartasitu de majoritatea membriloru societatii.

D. presiedinte pune in vederea societatii necesitatea de a avisá se fia asediata intr'unu localu mai

comodu si mai respectabile, in vederea estensiunii, ce din anu in anu capeta lucrarile sale si a rolului importantu ce este chiamata a joca institutiunea s'a; crede, ca ar' fi timpulu a profitá de buna vointia a guvernului si a cere cá se'i destineze unulu din locurile libere ce sunt la estemitatile palatului universitatiei, pe care se'si póta face o casa a s'a propria. . . D. Sturdz'a observa, ca aceste locuri n'ar' fi bine se se ocupe cu edificii, ca-ci ar' intuneca vederea incaperiloru ce sunt in dreptulu loru si astfelu ar' aduce unu reu universitatiei, pe candu 'i-ar' face unu indonitu bine, deca acele locuri s'ar' acoperi cu plantatiuni, ce ar' servi cá ornamentu pentru capitala si totodata ca locu de agrementu pentru studentii dela facultati. . . D. Laurianu observa, ca inainte de tóte cata se cugetamu, ca o asemenea casa, facuta mai alesu in procsimitate cu universitatea, ar' costá spese, cari societatiei 'i-ar' fi imposibilu a le realisa; dér' d-lui crede, ca e mai bine se ceteru dela guvern a ne face elu cu fondurile sale unu localu, mai alesu, ca prin statutele societatiei, confirmate de guvern, se prevede, ca statulu trebuie se'i procure localulu.

D. Odobescu dice, ca facerea unui palatu pentru societatea academica n'ar' poté avé locu de catu pe unulu din capetele locului, pe care se afla gradin'a botanica, reu pusa astadi in faća cu universitatea. D-lui crede, ca stramutandu-se gradin'a botanica in alta parte, s'ar' poté dá acestui locu o destinatiune mai estetica: la midiulocu, in loculu statuei lui Mihaiu-Bravulu, ar' fi loculu pentru column'a lui Trajanu, (care spera, ca patriotismulu romaniloru va aduce-o odata), ér' la estemitati s'ar' poté face de o parte palatulu academiei, ér' de alt'a unu palatu pentru bibliotec'a statului, care astadi este atatu de reu pusa si a ajunsu la atata stramtorare in catu nu se póte adauge si inavuti; ér' aceste doue edificii se fia intrunite printr'unu porticu circularu cu columne, in centrulu carui'a s'ar' inaltá o logi'a séu peristylu monumentalu. Unu planu specialu ar' trebui se fia aprobatu printr'o lege. — Societatea aproba a se supune guvernului asemenea desiderate spre a le avé in vedere.

Dupa aceste, d. presiedinte arata, ca crede oportunu si timpulu favorabilu de a se midioloci se se faca o asemenea lege, care se confirme institutiunea societatiei, cá institutu de statu. D. Laurianu crede ca e mai bine a nu se face incercari pentru acést'a. D-lui se teme ca din camera va esi o lege, care sa infirme independenti'a actuala a societatiei; independentia, de care trebuie se fimu gelosi, si care singura 'i mantiene prestigiulu de astadi. D. Sionu intempina, ca nu e timpulu se avemu ingrijiri. Guvernulu si camerele liberale de astadi, d-lui crede, ca voru admite legea cea mai generosa, care se asigure mai bine esistenti'a institutiunii nóstre si se'i confirme mai bine autonomi'a si prestigiulu. — Aceste observatiuni dau locu la o mai intinsa discutiune in sinulu societatiei, a careia majoritate, in cele din urma, decide, cá delegatiunea unita cu o comisiune compusa din dnii Babes, Laurianu si Sturdz'a se se ocupe de regularea acestei cestiuni.

D. Dim. Sturdz'a arata, ca la museulu de antichitati din Bucuresci se afla in mai multe esemplare o medalia batuta in anulu 1858, sub caimacam'i'a principelui Alex. Dim. Ghiza, in comemorarea reedificarii bisericei St. Dimitrie din Crajov'a si care e a se midioloci la d. ministru de culte, ca se se dé unu esemplaru in auru, argintu si bronz, pentru completarea colectiunii societatiei. — Societatea aproba.

Revista literara.

Geografi'a Romaniei de Gh. Mihailescu, professoru de geografia si istoria la scóla comerciala. Galati. Tipografi'a romana 1878. —

La tóte natiunile, chiaru si la cele mai culte si mai inaintate, se audu pe tóta diu'a plangeri asupra cartiloru de scóla, ca cele mai multe dintre ele nu sunt corespundiátorie nici in privinti'a metodica, nici in privinti'a didactica. Deca corpulu didacticu alu natiuniloru mai culte straine se plange, ca n'are manuale, care se corespundia tuturoru recerintiloru actuale, ce se dica corpulu didacticu romanu, care n'are se faca multa alegere, ca in limb'a romana sunt fórté puçine manuale scolastice, ba in unele specialitati nici nu asista manuale pana astadi. In specialitatea geografica totu mai sunt manuale mai multe, decatu in alte specialitati, si mai cu séma manuale, care se tracteze specialu despre Romani'a libera sunt mai multe. Intre manualele ce s'au publicatu pana acuma despre statulu romanu, geografi'a presenta se póte numerá intre cele mai bune.

Studiulu geograficu, cumu dice autorulu, in prefaća, se da in scólele nóstre intr'unu modu cu totulu necompletu si aprópe sterpu. Din studiulu geograficu, care e atatu de bogatu in materialu, o metoda stangace a facutu unu catalogu de nume, pe care'lu recitáza scolarii pe dinafara, fora a intielege nici scopulu, nici utilitatea loru. Tóte manualele facu cunoscutu in genere numai faci'a fisica a tierii si unele impartiri administrative, ér' restulu remane dupa mine la o parte. Mai incolo dice autorulu, ca s'a silitu se puna studiulu geografiei pe acelu nivelu, cá la celelalte state luminate si se alunge sterpicuinea, de care e acusatulu studiulu geograficu.

Si intr'adeveru autorulu acestui manualu s'a silitu se dé despre tóte partile organismulu statului romanu o icóna catu mai corespundiátorie cu actualitatea, tractandu despre geografi'a fisica administrativa si economica a statului romanu. In tóte trei directiunile capeta scolariulu cunoscentie binisioru clare si lamurite. Numai catu si acestu manualu ca tóte lucrurile omenesci din lumea acést'a pe lenga partile sale bune 'si are si partile sale slabe. Asia numai decatu la privirea generala, dupa ce a aretatu ce fisionomia are pamentulu Romaniei, intre care grade este situatu, numai decatu se fi aretatu marginile naturale si se fi spusu, cu care tieri se marginesce din tóte partile. Apoi dupa aceea se fi disu, ca geografi'a Romaniei se imparte in fisica, politica si economica, si nimicu mai multu. Totu resumatulu acela de date n'are locu in privirea generala, ba chiaru titulu nui corespundiátoriu, ca se potea dice notiuni preliminare séu introducere. — Chiaru tienendu titulu actualu inca nu erá de lipsa se faca atata vorba, ci se fi datu unu resumatu claru si precisu din tóte trei partile constitutive ale statului romanu, si apoi potea trece iute la pertractarea partiloru singuratiche. Autorulu are o gresiéla capitala, ca-i place in multe locuri se vorbéca multu si intr'o limba poetica, pe candu lucrulu 'lu poté dice cu cateva cuvinte si inca cu multu mai bine si mai precisu, fora de a fi pateticu. Ar' fi fostu cu multu mai bine, deca erá mai sistematicu si ar' fi impartitu cartea in paragrafe scurte si cu titule mai precise, ca atunci scolariulu si-ar' fi potutu capeta o icóna mai via si mai distincta despre fiecare parte. Pe lenga acestea scaderi geografi'a din cestiune mai are si aceea, ca amesteca mesurile noue cu cele vechi, ba ici colea s'au stracuratu intrensa si unele neesacitati istorice. Asia dice la pag. 17, ca grecii numescu Dunarea Ister, ér' romanii Danubium, ceea ce nu-i adeveratu, ca partea Dunarii dela Cataracte pana la gura o numeau atatu grecii catu si romanii Ister, si dela cataracte pana la isvoru o numeau amendoue poporale antice Danubius si nu Danubium. De unde scie domnulu autoru, ca Ararus alu parintelui istorii este Siretu s'au Siretiu? Audit'ai domnule Hasdeu, vin'o si invétia dela d-lu autoru geografia antica, ca-ci d-t'a, pe lenga tóta munc'a titanica n'ai potutu desmormenta numele antice geografice ale apelor din partea resarítina a Romaniei! Autorulu face multe gresiéli gramaticale, lasandu prepositiunile la numerale pretutindenea, pr. vedre vinu in locu de: vedre de vinu si alte multe. Apoi intrebuintiáza neologisme neertate, cumu fructisare p. 3 pro „fructificare“. Moldava pro „Moldov'a“, p. 3 inteliginti'a dér' in locu de numai inteliginti'a; buchete de artiani si stegari pro „tufe de artiani si stegari“; p. 11 geruri tari pro „geruri mari“; p. 28 unia in locu de „uni“, p. cuceriti in locu de „invinsi séu biruiti“; p. 29 contra protestarei in locu de „in contra protestarii“; p. 30 mencionaramu in locu de „mentionaramu“. deca au romanitu cuventulu latinoscu se fi disu minciunaramu, in locu de amintiram, séu comemoram, séu pomeniram; p. 32 limb'a romaniloru face parte din famili'a séu gintea latina in locu de „limb'a romaniloru face parte din famili'a limbelor romanice“.

La rubric'a: „Institutiile Romaniloru“ face nesce deductiuni despre institutiunile romaniloru, cari nu potu se fi decursu asia dupa cumu le desfasura autorulu. Ceva adeveru istoricu este in acelea deductiuni, deca apoi nui permisu nici unui invetiatoriu, cá lucruri indoiése, se le dé dreptu adeveruri istorice, lamurite. Inprivinti'a institutiuniloru romaniloru, cumu s'au desvoltatu acelea dupa Aurelianu, inca pana acuma nu e lucrulu lamuritu si descurcatu.

Bine tractata este administrarea Romaniei si mai cu séma sfera de activitate a diferiteloru ministerii. Vechile cetati si locurile istorice ale Romaniei inca sunt destulu de bine tractate, cu tóte ca si in privinti'a acesta sunt multe lucruri de desbatutu si de lamuritu. Dupa ce au pertractatu Romani'a in privintia fisica, politica si economica, apoi adauge unu capítulu: Unde mai sunt romani? Acestu capítulu tractéza pe scurtu despre Transilvani'a, Temesian'a, Crisian'a, Maramuresiu, Bucovin'a Basarabi'a, Dobrogea, cu tóte partile ei, atinge in trecatu, ca mai sunt romani si prin Macedoni'a, Serbi'a, Albani'a si pe langa marea adriatica punendu numerulu romaniloru la 10—12 milióne.

Manualulu acesta cu tóte scaderile memorate este unu manualu bunu si recomandabilu tuturoru invetiatoriloru si profesoriloru si dela scólele nóstre. Speramu ca la a dou'a editiune, care dorimu se-o aiba cartea catu mai curendu, autorulu va cautá a elimina din manualulu seu tóte cestiunile controversate, lasandu se vorbéca numai datele esacte.

Program'a

festivitatiei, ce se va arangiá de comitetulu alesu spre scopulu acést'a in Brasiovu la 22 Septembrie 1878 pe loculu celu liberu dela pórt'a scheiloru in folosulu ranitiloru nostri lup-tatori, precumu si alu veduveloru si ortaniloru celoru caduti.

1. La 8 óre diminétia, precumu si la 1 óra dupa prandiu pusiórele voru vesti inceputulu festivitatiei. Pana la 1 1/2 óra pléca la loculu festivitatiei capelele musicale, reuniunile musicale, corporatiunile etc. etc.
2. Dela 1 1/2 pana la 3 óre: exercitiu alu pompieriloru

voluntari la scolile romanesci, insoçitu de music'a c. r. militara si dupa finirea exercitiului pornire solemná.

3. Dela 3 pana la 4 óre concertu alu capelei cetatienesci in curtea gimnastice si dupa inchieierea concertului jocu sub cerulu liberu.
4. Intr'aceea voru cantá music'a c. r. militara si reuniunile musicale din locu deadrepta promenadei, i. e. pe loculu celu liberu dinaintea casei de dare la tienta, parte laolalta, parte alternandu.
5. Totu asemenea incependu dela 4 óre jocu dinaintea scólei romanesci in 2 locuri separate, unde va cantá music'a neurusticiloru (tiganiloru).

Bilete se capeta in 22 Septembrie dela 9 óre demanetia la cele 3 clase din pregiurulu sfatului si dela 12 incependu la tóte intrarile loculu inchisu pentru festivitatie.

Pretiulu unui biletu pe intregu tienutulu de festivitatie este 50 cr., pe loculu inchisu inaintea scólei romanesci pana in uliti'a mare, uliti'a scheiloru si pórt'a dela tãrgulu cailoru 20 cr.

Totu omulu este rogatu, se si lipésca biletulu pe partea drépta a peptului, cá se se véda, si selu pórté acolo in totu decursulu festivitatiei.

Membrii comitetului se voru cunósce pe legaturile cele albe cu crucea rosia, ce le voru purta la mani.

Observatiune: In casu deca tempulu ar' fi nefavorabilu, diu'a pentru tienerea festivitatiei se va face cunoscuta prin 6 puscaturi de pusióre demanétia la 7 óre si 6 la 1 óra dupa prandiu.

Provocare.

P. T. familie si domni, cari dorescu a participa la adunarea societatiei pentru fondu de teatru romanu, ce estuanu se va tiené in 10 si 11 Octobree c. n. in Alba-Iulia, sunt prin acést'a rogati, cá pentru ca comitetulu arangiatoriu se se póta pe deplinu ingriji de primirea si incuarterarea tuturoru óspetiloru, se binevoiesca in privintia acést'a a se insinúa pana in 4 Octobree c. n. la subscrisulu, aretandu pe catu se pote tempulu sosirei in Alb'a Iuli'a si deosebitu numerulu membriloru familiei.

Din siedinti'a comitetului arangiatoriu tienuta in 16 Septembrie c. n. in Alb'a-Iuli'a.

Mihaiu Cirlea,
secretariu.

Programa festiva

a adunarii societatiei pentru fondu de teatru romanu ce se va tiené estu anu in 10 si 11 Octobree c. n. in Alb'a-Iulia.

1. In 9 precumu si 10 Octobree primirea si incuarterarea óspetiloru.
2. In 9 Octobree sér'a convenire in promenad'a orasiului si cina comuna in chiosculu de acolo.
3. In 10 Octobree inainte de amédiu la 10 óre pe lenga signalisare prin clopotulu celu mare deschiderea adunarii generale in biseric'a greco-orientale din orasiu.
4. Dupa inchieierea primei siedintie a adunarii bauchetu in chiosculu promenadii din orasiu.
5. Sér'a in 10 Octobree balu in localitatile chioscului promenadii din orasiu; intre pause „Calusierulu“ si „Batuta“, jocata de 12 teneri romani; incatu va reusi, ca 12 dame romane se se costumeze in diferite 12 costumuri romane provinciale, balulu se va incepe cu „Hora“, jocata de „Calusieri“ si damele costumate.
6. In 11 Octobree inainte de amédiu la 10 óre continuarea adunarii generale in supranumit'a biseric'a.
7. Dupa finirea siedintieloru adunarii si dupa prandiuri familiare la 4 óre dupa amédiu excursiune generala la gradin'a episcopala asia numita „La lumea noua“, dupa impregiurari cercetarea raritatiloru din fortaretia.

Din siedinti'a comitetului arangiatoriu, tienuta in 16 Septembrie c. n. in Alb'a-Iuli'a.

Mihaiu Cirlea,
secretariu.

Diverse.

(Concertu de binefacere.) Reuniunea de cantari sasésca din Brasiovu va arangiá in cursulu lunei venitórie unu concertu in favorulu ranitiloru si a familieroru mobilisatiloru, la care se va esecutá o programa alésa si interessanta. Atragemu si noi atentiunea publica asupra acestui concertu, a careia programa se va face cunoscuta mai tardiu.

(Soldati bolnavi.) Unu telegramu alu lui „Pester Lloyd“ din Agram anuntia dela 18 Septembrie, ca intr'o septeman'a au trecut pe acolo nu mai puçinu cá 2232 bolnavi si raniti. — Spitalele din Budapest'a sunt pline cu bolnavi. In 18 Sept. au sositu in Pest'a pe calea ferata de sudu 128 bolnavi de pe campulu de resbelu,

cari dormira o noapte in spitalulu garnisonei si fura transportati apoi cu drumulu de feru la Iglo. In ser'a acelei dile se astepta sosirea unui trenu cu 120 soldati bolnavi dela armata de ocupatiune. Comandantulu generalu br. Edelsheim-Gyulai a inspectatu spitalele in 19 l. c. In spitalele militare de pe tiermulu stangu alu Dunarei sunt vreo 1400 soldati bolnavi.

(Din Romania.) Cetimu in „Romanulu“: „Aflamu, ca pentru punerea in lucrare a voturilor solemne, date de reprezentatiunea nationala, voturi ce sunt acumu in acordu si cu decisiunile congressului dela Berlinu relative la independinta Romaniei, Mari'a S'a Domnitoriulu in urm'a unei inchiaieri a consiliului de ministri, va lua titlulu oficialu de Alteti'a Regala. In acelasi timp fiindu-ca agentiele oficiose, ce le aveamu pana acumu in strainetate, se transforma prin faptulu independintei in legatiuni oficiale, guvernulu a si luat decisiunea de a numi ministri plenipotentitari deocamdata la Parisu, la Vien'a si la Berlinu. Actualii agenti diplomatici, d-nii Callimaki Catargi, Ioanu Balaceanu si Varnavu Liteanu, voru fi der' numiti ministri plenipotentitari, fie-care in capital'a, unde au reprezentatu si pana astadi tier'a.

(Inca o „reforma“ militara.) Se serie, ca ministrulu de resbelu are de cugetu a cassa in anulu viitoriu pantalonii strimti ai soldatiloru din regimentele ungare. Pantalonii strimti sunt forte incomodi la marsiuri, ver'a tienu pre caldu si in tienuturi muntose, cumu se ar'eta in resbelulu de fa'ia, impeleca pe soldati in tote miscariile loru. Din causele acestea la liferatiile viitorie nu se voru mai comand' pantalonii unguresci. Bakasii voru primi pentru aceea, pantalonii polonesi ca dragonii, cu aceeasi diferentia, ca pantalonii loru voru fi vineti nu rosii si ca voru ave sinore. Primulu pasu pentru esecutarea acestei mesuri se facu deja atunci, candu regimentele unguresci capetara in locu de opinci (bakancs) cisme; ca-ci pantalonii polonesi se potrivescu numai in cisme.

(O espositiune agronomica si industriara in Bistritia) Acest'a va ave locu in timpul dela 6 pana la 10 Octobre a. c. inclusiv, comitetulu espositiunei a denumitu deja jurori pentru grupele industriare si s'a adresatu la reuniunea agronomica sasésca pentru ca acest'a se propuna jurori pentru grupele agronomice. — La interventiunea comitetului a concesu directiunea calei de feru ostice o moderare a pretiuriloru pentru acelea persone, cari voru cerceta espositiunea din Bistritia, asia ca pentru cei ce voiescu a merge pe clas'a III ajunge unu jumetate biletu de classa II si spre a calatori pe clas'a II ajunge unu biletu de classa III. Acestu scadiamentu are valore dela 1—15 Octobre si este dependentu dela presentarea unei carte de legitimiune, pe care o pote capeta fiecare dela comitetului espositiunei tramitiendu-i numai o marca de 5 cr. pentru respunsu.

(Pretiurile victualieloru si calamitatea cu banii in Bosni'a.) Lui „P. N.“ i se serie din Seraievo, ca acolo costa 1 chilogramu de slanina 2 fl. 40 cr., 1 chilogramu de unsore totu atata. unu pundu de Salami 2 fl. o jumetate oc'a (cofa) de vinu 1 fl. In Seraievo este pote acuma cea mai mare scumpete intre tote orasiile lumei. — Totu din Seraievo i se serie lui „Közv.“, ca este o mare confusiune a moneteloru in Bosni'a. Acolo se afla in comerciulu tote feliturile de monete de argintu si de arama noue si vechi din tote statele asia, incatu nu poti cumpara nimicu fara se te lupti cu sute de monete felurite. Cei mai buni bani sunt piastrii turcesci si monetele nostre. Der' argintulu are unu agio mare si cu banii nostri inca nu sunt in chiaru. Bosniacii se temu mai cu s'ema de crucerii de arama, pe cari nu-i potu distinge dintre alte monete de arama. Aceste giurstarti sunt forte triste pentru soldatu, care si cu banii in mana e in periculu a nu capeta nimicu. Cafeau'a negra e eftina si-o poti capeta si pe drumuri. Cafegiulu cu turbanulu in capu o prepara minunatu in 1—2 minute. O ceasca mica costa 5 cr. Pretiulu cafelei nu s'a urcatu, der' spirituosele s'au suitu in pretiu infricosiau. Cuartirulu generalu ar' voi se introduca unu scadiamentu de pretiuri, der' se teme ca atunci soldatiloru le va merge si mai reu, ca-ci atunci se ar' retrace pote toti negustorasii.

(Relativu la spesele ocupatiunei scrie „N. fr. Presse“: Dela 1 Iuniu pana la 15 Augustu armata de ocupatiune a fostu de 100,000 omeni. Dela 15 Aug. pana la 15 Octobre se pote

tacsá contingentulu ei cu 200,000 omeni pe timpu de 45 de dile si 200,000 omeni pe timpu de 60 de dile. Déca reducemu cifra ultima la 100,000 omeni si déca socotinu 120 plus 45 dile de ocupatiune ajungemu la rezultatulu, ca in timpulu acest'a se cheltuiescu 85 milioane florini. Socotindu astfelu, vine pe di camu unu jumetate milionu pentru 100,000 omeni. Calcularea acest'a nu e autentica, der' mai curendu amu disu prea pu'cinu, decatu prea multu. Dela 15 Oct. pana la finele lui Decembre ne voru mai trebui pentru 200,000 omeni 75 milioane florini. Adeveratu, ca spesele mobilsarei sunt acoperite deja, der' cate nu mai sunt de facutu: drumuri de feru, siosele, poduri, tabere de barace, provisiunea de érna inca va costa multu. Fiecare di de ocupatiune o costa pe Austro-Ungari'a 1 milionu florini. Ast'a trece peste putinta nostra. Déca ocupatiunea nu se va pote duce la unu sfersitu catu mai grabnicu, atunci situatiunea financiara a monarchiei trebuie se devina chiaru desperata.

(Inmormentarea lui Nobiling.) Mercuri ser'a in septeman'a trecuta merse unu amploiatu politianu la mam'a lui Nobiling si o insciintia, ca inmormentarea fiului ei se va face Joi dimineta la 6 ore, inse trebuie se se evite ori-ce svonu. Joi dimineta la 5 ore se adunara mam'a cu fiic'a s'a si cu cateva rudeni la cas'a de obductiune, de unde plecara impreuna la cimitiru. Aci nu erau, decatu numai cativa agenti politienesci imbracati in civilu. Carulu cu mortulu sosi scurtu dupa aceea singuru, cosciugulu fu scosu indatu si bagatu in gropa, lu acoperira apoi cu pamentu asia ca se nu se cunoasca, ca este unu mormentu. La 7 ore totulu era gata si tote personele parasira cimitirulu. Mamei i s'a concesu de a pune mai tardiu o movila pe gro'pa, der' nu i este ertatu se puna nici cruce, nici tabla cu numele aceluia, care e ingropatu acolo. Mam'a plangea amarnicu.

(Legea lui Lynch.) Libertatea inca are pericolele sale. In Americ'a esista o societate secreta, alu carei scopu e pedepsirea criminalistiloru prin o justitia sumaria intr'unu modu multu mai aspru de catu prescriu legile penale. Esecutorii acestei justitie secrete, numita legea lui Lynch, dela autorulu ei, punu man'a pe criminali, fia descoperiti de politie si acusati s'au nu; er' déca criminalulu e deja in arestu, se introducu no'ptea, in acelu arestu, alu i-au cu sila din manile pazitoriloru inchisorii si ducendu-lu la loculul destinatu pentru esecutiune, criminalulu isi espiéza fapt'a prin spandiatore. Unu asemenea casu se intempla de curendu in unulu din orasiile Americ'e de nordu. Unu strengaru, arestatu pentru crim'a de atentatu la pudore, fu rapitu intr'o no'p'te din arestu, dupa ce se retrasera pazitorii armati, cari supraveghiara inchisorea vreo trei nopti dea rendulu. In diu'a urmatoria se afla afara de orasiu o fune inodata de unu arboru si in giuru urme dese de cai. Criminalulu scapase cu fug'a si cadiu din nou sub paz'a autoritatii. „Rom. Lib.“

(Furtu de giuvaeruri.) Sunt cateva dile, unu individu sosi in Iasi. Verst'a lui para ca de 45—50 ani, balanu la fa'ia si incependu a incarunti, bine imbracatu, cu manieri placute si vorbindu mai multe limbi. Elu lua in chirie de la dn'a Aghiropolu, strad'a russésca, doua camere. Aceste incaperi comunicau prin o usia cu alta camera. Necunoscutulu chiriasiu asiedia unu dulapu mare in dreptulu usiei, in fundulu acestui dulapu facu o spartura, pe care o masea lipindu-o cu hartia in culoarea dulapului. Mercurea trecuta individulu nostru intru in magazi'a dlui Nathanson giuvaeriu, strad'a Lapusinenu si targui obiecte pentru sum'a de 70 galbini, apoi propuse se i se de unu baiatu, care se i duca lucrurile cumperate acasa si se i platésca totodata. Sosindu la elu, cumperatorulu elegantu, dupa ce mai privi odata cu amanuntime cuthiile cu giuvaeruri, deschise dulapulu, le puse inaintu si scose o cuthiia de cartonu sigilata spuindu baiatului, ca in ea se afla moneda de hartia in valore de atata. . . lasa cuthi'a pe mesa inaintea baiatului si i dice ca nu i ajunge vr'o 200 franci, der' ca baiatulu se astepte pana ce elu va aduce din camer'a de alatura sum'a spre a i achita. Esindu apoi din camera unde astepta baiatulu, furulu trece in camer'a vecina, deschide incetisioru usi'a, sparge harti'a, ia giuvaerurile si se face nevediatu.

Anunciu bibliograficu.

A esitu de sub tipariu si se afla de vendiare in librari'a lui H. Zeidner in Brasiovu:

„Chemi'a anorganica“ lucrata pe bas'a teoriiloru mai noue si intocmita pentru scolele medie de Iulianu Filipescu, prof. la scolele centrale rom. gr.-or. in Brasiovu. — Pretiulu 1 fl. 20 cr. v. a. Pentru Romania 3 lei noui.

OBSERVATIUNE.

Bóle nervale: spasme, epilepsie

se vindeca radicalu pentru tota vieti'a printr'o procedura conformu naturi.

Toti aceia, cari sunt nefericiti a suferi de aceste bóle, se potu adresa in deplina confiantia cu o exacta descriere a bólei, etatiei s. a. la

St. J. Gursch,

medicu naturalistu.

1—* **Kaulbachstrasse 31 I DRESDEN.**

ANUNCIU.

Subscribulu isi ia libertatea a face cunoscutu onoratu-lui publicu cu tota devotiunea, ca 'si eserceza deja pracs'a de veterinaru in Brasiovu si se recomanda prin acest'a on. publicu pentru tote casurile de bóle ale animaleloru domestice.

Th. Stoof, veterinaru orasianescu.

Brasiovulu - vechiu Nr. 21 etagiulu I.

Publicatiune.

Se aduce la publica cunoscentia, ca la 14 Octobre a. c. la 9 ore a m. se va tiené in sal'a magistratuala a Turdii licitatiune publica pentru esarendarea dreptulu de carcimaritu a cetatianiloru ingremiati, pe 3 ani dupa olalta, incependu dela 1-a Ianuariu 1879.

Pretiulu esclamarii anualu e 8300 fl. v. a., dela care voitirii de-a licita au a depune 10% ca vadiu.

Oferte sigilate inainte de actulu licitarii se primescu.

Conditiiunile de licitatiune se potu vedé in orele oficiose la magistratulu orasiului.

Turd'a, in 10 Septembrie 1878. 2—3

Dionisiu Veress, presiedinta.

Béla Rédiger, notariu.

Nr. 19 ex 1878.

3—3

Concursu.

Statiunea de docente din comun'a gr.-cat. Borgo-Muresieni, vicariatulu Rodnei, devenindu vacante, prin acest'a se escrie concursu pentru ocuparea ei.

Emolumintele sunt urmatóriele:

1. cuartiru liberu,
2. salariu ficsatu 160 fl. v. a.,
3. 12 orgi lemne, din cari este a se incaldi si scól'a,
4. gradina de pomaritu in marime de 850⁰,
5. o gradina de aratu in marime de 930⁰.

Doritorii de a dobendi acest'a statinne au a asterne suplicele loru documentate conformu legeri pana in 30 Septembrie a. c. st. n. subscribulu presidiu alu senatului scolariu.

Borgo-Muresieni, 1 Septembrie 1878.

Senatulu scolariu gr.-cat.

Ioane C. Timariu, presiedintele sen. scol.

Pretiurile piatiei

in 20 Septembrie n. 1878.

	Hectolitru.	fl. cr.	Hectolitru.	fl. cr.
Granu	fruntea . . .	6 80	Mazerea	7 80
	midilocu . . .	6 30	Lintea	9 30
Mestecat	de diosu . . .	5.—	Fasolea	6 10
	4 70	Cartofi	1 70
Secara	fromosa . . .	4 30	Sementia de inu . . .	9 60
	de midilocu	3 70		1 Chilo. fl. cr.
Ordiulu	frumosu . . .	3 80	Carne de vita . . .	— 40
	de midilocu	3 70	„ de rimatoriu . . .	— 48
Ovesulu	frumosu . . .	2 20	„ de berbece . . .	— 28
	de midilocu	2 10		100 Chilo. fl. cr.
Porumbulu . . .		5 20	Seu de vita prospetu .	36.—
Meiu		6 90	„ „ „ topitu . . .	40.—
Hrisca		—		

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 20 Septembrie st. n. 1878.

5% Rent'a charthia (Metalliques) . . .	60 60	Oblig. rurali ungare .	72 75
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu) .	62 40	„ „ Banat-Timis. . .	76 75
Losurile din 1860 . . .	110 75	„ „ transilvane. . .	—
Actiunile bancei nation. .	794.—	„ „ croato-slav. . .	75 75
„ instit. de creditu . . .	231 75	Argintulu in marfuri .	100 15
Londr'a, 3 luni.	117.—	Galbini imperatasci . .	5 61
		Napoleond'ori	9 36 1/2
		Marci 100 imp. germ. .	57 75

Editoru: **Iacobu Muresianu.**

Redactoru responsabilu: **Dr. Aurel Muresianu.**

Tipograf'a: **Ioane Gótt si fiu Henricu.**